

STORTINGET

Representantforslag 2 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes

Dokument 8:2 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes om regler for mer innsyn, åpenhet og tillit

Til Stortinget

Bakgrunn

Forbud mot aksjehandler for politisk ledelse

Åpenhet og innsyn er en forutsetning for å bygge tillit. Det gjør politikken mer transparent og gjør det mulig å ettergå bakgrunnen for at beslutninger tas. De siste årene har det vært flere saker som kan ha bidratt til å svekke tilliten til folkevalgte og politiske institusjoner. Ikke minst gjelder det habilitetssakene sommeren 2023, som høsten 2023 blir behandlet i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

Til tross for at regjeringen etter Huitfeldt-saken har strammet inn på reglene om aksjehandel i Håndbok for politisk ledelse, mener forslagsstillerne at dette ikke er tilstrekkelig. Forslagsstillerne mener det er behov for å innføre et forbud mot at statsråder, politiske rådgivere og statssekretærer i regjering handler i aksjer og andre finansielle instrumenter så lenge personen har dette vervet. Det kan gis visse unntak etter søknad, men disse skal da være konkret begrunnet.

Innføring av et lobbyregister for Stortinget

Åpenhet rundt lobbyvirksomhet bidrar til et samfunn der vanlige borgere har bedre innsikt i maktforholdene og hvem som påvirker politiske avgjørelser. Å påvirke politikk gjennom lobbyvirksomhet er legitimt og bidrar ofte til bedre avgjørelser.

Forslagsstillerne mener man alltid bør streve etter åpenhet så langt det er praktisk mulig. Forslagsstillerne mener videre at det ville ha styrket det norske demokratiet om man fikk økt innsyn i lobbyvirksomheten overfor Stortinget. Mer innsyn vil dessuten kunne øke tilliten til alle som har sitt daglige virke i Stortinget.

Opplysningsplikt for statsråder og statssekretærer

Manglende åpenhet om tidligere oppdragsgivere samt politiske og næringsmessige interesser hos statsråder og statssekretærer kan, med rette eller ikke, så tvil om politikken integritet. Forslagsstillerne ønsker derfor å endre lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser, slik at det blir tydeliggjort at tidligere arbeidsgivere samt korte opplysninger om innholdet i oppdraget skal oppgis. Bak forslaget ligger også et ønske om å hindre en utvikling hvor politikken kommersialiseres. Det skal ikke være økonomiske interesser som skal avgjøre hvem som får påvirke politiske beslutninger.

De konkrete lov- og forskriftsbestemmelsene om plikt for regjeringsmedlemmer til å registrere sine verv og økonomiske interesser inneholder ingen nærmere detaljer om hvilke opplysninger som skal inngå i registeret. Hvilke interesser som skal registreres, følger av

Reglement om register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser. Forslagsstillerne mener en opplysnings- og registreringsplikt også for informasjon om tidligere oppdragsgivere har en klar likhet med de interesser som allerede ligger i det aktuelle registeret. En eventuell ny bestemmelse om plikt til å gi opplysninger om tidligere oppdrags- og kundeforhold bør derfor lovfestes sammen med den plikt til å registrere verv og økonomiske interesser som allerede eksisterer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et forbud mot at statsråder, politiske rådgivere og statssekretærer i regjering handler i aksjer og andre finansielle instrumenter så lenge personen har dette vervet. Det kan gis visse unntak etter søknad, men disse skal da være konkret begrunnet.
2. Stortinget anmoder Stortingets presidentskap om å utrede en registreringsordning for dem som oppsøker Stortinget og Stortingets representanter, på vegne av seg selv eller andre, for å påvirke Stortinget i saker som er til behandling. Ordningen må ivareta personvernet til de besøkende og sørge for at privatpersoner kan unntas fra registrering.
3. Stortinget ber regjeringen utarbeide mulige modeller for en registreringsordning for dem som oppsøker den politiske ledelsen i departementene eller på Statsministerens kontor, på vegne av seg selv eller andre, for å påvirke regjeringen i saker som er til behandling. Modellene må ivareta personvernet til de besøkende og sørge at privatpersoner kan unntas fra registrering.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser slik at tidligere oppdragsgivere samt innholdet i oppdraget skal oppgis.

4. oktober 2023

Kirsti Bergstø

Audun Lysbakken

Torgeir Knag Fylkesnes